

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
12/01/2017
EIXIDA NÚM. 00886

Ajuntament de la Pobla Tornesa
Sr. Alcalde-Presidente
C/ Dalt la Vila, 14
La Pobla de Tornesa - 12191 (Castelló)

=====
Ref. queixa núm. 1613666
=====

Assumpte: discapacitat. Falta de plaça d'aparcament reservada.

Sr. alcalde-president,

Justifiquem recepció de l'informe que ens va remetre de la queixa núm. 1613666, presentada davant d'aquesta institució pel **Sr. (...)**, sobre la denegació per part de l'Ajuntament d'habilitar una plaça d'aparcament al centre del poble per a persones amb discapacitat i mobilitat reduïda.

El pare de l'interessat, el **Sr. (...)**, amb **DNI (...)**, té reconeguda una discapacitat del 67% des del 31 de juliol de 2013. Aquesta circumstància li dificulta greument la mobilitat i per això el promotor de la queixa va sol·licitar el 28 d'octubre de 2016 que s'habilitara una plaça d'aparcament per a persones amb discapacitat al centre del poble.

En resposta a aquesta petició del ciutadà, des de l'Ajuntament se li va respondre negativament, tot indicant que no existia obligació per part de l'Ajuntament de crear, en tots els casos, una plaça per a discapacitats al municipi; i que, en tot cas, correspon a la corporació decidir on i segons quins criteris (d'acord amb la llei) s'estableix la plaça o les places per al seu ús públic.

Després de presentar la queixa davant d'aquesta institució, i de dirigir-nos a l'Ajuntament, aquest ens va contestar a través d'un informe, amb entrada en aquesta institució el passat 29 de desembre de 2016, en el qual se'ns indicava, entre altres qüestions, el següent:

- No hi ha cap plaça d'aparcament reservada a discapacitats a la Pobla de Tornesa.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 12/01/2017	Pàgina: 1
C/ Pasqual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54 www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es		

- No els consta cap petició en aquest sentit tot i que, sorprenentment, posteriorment fa referència a la petició presentada pel promotor d'aquesta queixa.
- L'Ajuntament no disposa d'una ordenança que delimiti el centre d'activitat municipal ni que regule els criteris per a atorgar places d'estacionament per motiu de residència o de treball.
- S'hi afirma desconèixer una sèrie de dades relatives a la sol·licitud presentada al moment oportú i que, sens dubte, des de l'Ajuntament podien haver concretat mitjançant la sol·licitud d'una ampliació de dades a l'interessat.
- Les dimensions del municipi i la seua població no fan necessari establir la plaça d'aparcament en qüestió.

Una vegada arribats a aquest punt, resolem la queixa amb les dades que es troben en l'expedient i hi és d'aplicació la normativa següent:

La Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, de la qual l'Estat espanyol forma part, en l'article 1 disposa que:

El propòsit de la present Convenció és promoure, protegir i assegurar el gaudi ple i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i llibertats fonamentals per totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte de la seua dignitat inherent.

Les persones amb discapacitat inclouen aquelles que tinguen deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres, puguen impedir la seua participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres.

L'article 3 d'aqueix document estableix els principis generals que inspiren l'actuació dels estats part de la Convenció, i esmenta els següents:

- a) El respecte de la dignitat inherent, l'autonomia individual, inclosa la llibertat de prendre les pròpies decisions, i la independència de les persones;
- b) La no-discriminació;
- c) La participació i inclusió plenes i efectives en la societat;
- d) El respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humanes;
- e) La igualtat d'oportunitats;
- f) L'accessibilitat;

g) La igualtat entre l'home i la dona;

h) El respecte a l'evolució de les facultats dels xiquets i les xiquetes amb discapacitat i del seu dret a preservar la seua identitat.

En aquests termes, l'article 4.1 assenyala una sèrie d'obligacions als estats part, entre les quals destaquen les següents:

Els estats part es comprometen a assegurar i promoure el ple exercici de tots els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones amb discapacitat sense cap discriminació per motius de discapacitat. Amb aquesta finalitat, els estats part es comprometen a:

a) Adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'una altra índole que siguin pertinents per a fer efectius els drets reconeguts en aquesta Convenció.

b) Prendre totes les mesures que calguen, fins i tot mesures legislatives, per a modificar o derogar lleis, reglaments, costums i pràctiques existents que constituïsquen discriminació contra les persones amb discapacitat.

c) Tindre en compte, en totes les polítiques i tots els programes, la protecció i promoció dels drets humans de les persones amb discapacitat.

d) Abstindre's d'actes o de pràctiques que siguin incompatibles amb la present Convenció i vetlar perquè les autoritats i institucions públiques actuen d'acord amb el que disposa aquesta.

e) Prendre totes les mesures pertinents perquè cap persona, organització o empresa privada discrimine per motius de discapacitat (...).

L'article 17 del text internacional rubrica que «tota persona amb discapacitat té dret que es respecte la seua integritat física i mental en igualtat de condicions amb les altres».

Per la seua banda, l'article 20 assenyala que:

(...) els estats part hauran d'adoptar mesures efectives per a assegurar que les persones amb discapacitat gaudisquen de mobilitat personal amb la màxima independència possible, entre aquestes:

a) Facilitar la mobilitat personal de les persones amb discapacitat en la forma i en el moment que desitgen a un cost assequible;

b) Facilitar l'accés de les persones amb discapacitat a formes d'assistència humana o animal i intermediaris, tecnologies de suport, dispositius tècnics i

ajudes per a la mobilitat de qualitat i, fins i tot, posar-los a la seua disposició a un cost assequible.

(...)

d) Encoratjar les entitats que fabriquen ajudes per a la mobilitat, dispositius i tecnologies de suport perquè tinguen en compte tots els aspectes de la mobilitat de les persones amb discapacitat.

L'article 49 de la Constitució, que fa referència a les persones amb discapacitat, ja va ordenar als poders públics que prestaren l'atenció especialitzada que requeriren aquestes persones i l'empara especial per a gaudir dels drets.

Una conseqüència d'aquesta necessitat especial de protecció i promoció de la igualtat de les persones amb discapacitat ha estat la creació progressiva d'un important cos legal que tendeix a garantir-ho ens els diversos àmbits susceptibles d'actuació dels poders públics.

D'aquesta manera, la Llei 13/1982, de 7 d'abril, sobre integració social dels minusvàlids, després d'establir en l'article 1 que:

(...) els principis que inspiren aquesta Llei es fonamenten en els drets que l'article 49 de la Constitució reconeix, pel que fa a la dignitat que els és pròpia, als disminuïts en les seues capacitats físiques, psíquiques o sensorials per a la seua completa realització personal i la seua total integració social, i als disminuïts profunds per a l'assistència i tutela necessàries.

Preceptua en l'article 3 que:

(...) els poders públics hauran de prestar tots els recursos necessaris per a l'exercici dels drets a què es refereix l'article 1, i constitueix una obligació de l'Estat la prevenció, les cures mèdiques i psicològiques, la rehabilitació adequada, l'educació, l'orientació, la integració laboral, la garantia d'uns drets econòmics, jurídics socials mínims i la Seguretat Social.

I afegeix, a continuació, que:

(...) a aquest efecte estaran obligats a participar, per a la seua efectiva realització, en el seu àmbit de competències corresponents, l'Administració central, les comunitats autònomes, les corporacions locals, els sindicats, les entitats i organismes públics i les associacions i persones privades.

Tanmateix, cal tindre present que, com ja va posar de manifest l'exposició de motius de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, les persones amb discapacitat

constitueixen un sector de població heterogènia, però totes tenen en comú que, en major o menor mesura, necessiten garanties suplementàries per a viure amb plenitud de drets o per a participar en igualtat de condicions en la vida econòmica, social i cultural.

I, a més a més, tot insistint en la necessitat de garantir la plena integració social de les persones amb discapacitat, aquesta Llei 51/2003, de 2 de desembre, va elevar a la categoria de principi rector de la Llei, entre d'altres, el de normalització, entès com «el principi en virtut del qual les persones amb discapacitat han de poder portar una vida normal i accedir als mateixos llocs, àmbits, béns i servicis que estan a disposició de qualsevol persona normal».

A l'empara de les normes anteriorment esmentades, la Generalitat ha assumit com a propis els objectius anteriorment ressenyats, i ha dictat a aquest efecte nombroses normes legals que comparteixen, com a principi inspirador, el mandat constitucional de defensa i efectivitat real del principi d'igualtat. En aquest sentit, destaca de manera especial la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat.

Aquesta norma reconeix, en l'exposició dels motius, que un dels objectius essencials que ha de marcar l'actuació de la Generalitat, rau a «donar una resposta adequada i coordinada a les necessitats de les persones amb discapacitat, amb la finalitat última de millorar les seues condicions de vida i assolir la seua integració sociolaboral».

La conseqüència d'aquests mandats programàtics és la plasmació, en aquesta norma, del principi d'igualtat d'oportunitats, segons el qual els poders públics hauran de garantir

(...) l'accés de les persones amb discapacitat als béns i recursos generals de la societat, si és necessari a través de recursos complementaris i, en tot cas, eliminant qualsevol forma de discriminació i limitació que siga aliena a la condició pròpia d'aquestes persones. En l'aplicació d'aquest principi, les administracions públiques hauran de tindre en compte les necessitats particulars de les persones o col·lectius de persones amb discapacitat, sobretot pel que fa al disseny i la provisió de servicis i recursos específics per a cadascuna, i procurar garantir la cobertura territorial.

Per la seua banda, la Llei 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, en l'article primer estableix l'objecte de l'esmentada Llei i disposa que:

(...) aquesta Llei té com objectiu garantir l'accessibilitat al medi físic en condicions tendents a la igualtat de totes les persones, siguen quines siguen les seues limitacions i el caràcter permanent o transitori d'aquestes, mitjançant:

La regulació d'uns requisits que permeten l'ús d'instal·lacions, béns i servicis a totes les persones i, en especial, a aquelles que de forma permanent o transitòria estiguen afectades per una situació de mobilitat reduïda o limitació sensorial.

El foment de l'eliminació de les barreres existents, mitjançant incentius i ajudes per a actuacions de rehabilitació, i dins d'una planificació a establir d'acord amb aquesta disposició.

L'establiment dels mitjans adequats de control, gestió i seguiment que garantisquen la correcta aplicació d'aquesta Llei i de la seua normativa de desplegament.

La promoció dels valors d'integració i igualtat mitjançant un sistema d'incentius i de reconeixement explícit de la qualitat en les actuacions en matèria d'accessibilitat, com també la potenciació de la investigació i de la implantació d'ajudes tècniques i econòmiques per a facilitar l'ús de béns i servicis per part de persones amb limitacions físiques i sensorials.

Més concretament, l'article 10 del precepte, en l'apartat G, titulat "Aparcaments", disposa que:

(...) en les zones d'estacionament, ja siguen de superfície o subterrànies, de vehicles lleugers, en vies o espais públics o privats, es reservaran, permanentment i tan prop com siga possible dels accessos de vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transporten persones amb discapacitat. Els accessos de vianants a aquestes places hauran de complir les especificacions requerides reglamentàriament.

Els ajuntaments hauran d'adoptar les mesures adequades per a facilitar l'estacionament dels vehicles que transporten persones amb discapacitat, especialment, prop dels centres de treball o d'estudi, domicili, edificis públics i edificis de concurrència pública.

Igualment, l'article 15 del precepte, que estableix l'accessibilitat en els vehicles d'ús privat que transporten persones amb discapacitat, rubrica:

1. A fi que les persones amb discapacitat que ho necessiten puguem estacionar el seu vehicle sense veure's obligades a efectuar desplaçaments llargs, els ajuntaments hauran d'aprovar normatives que faciliten aqueixes actuacions.

2. Les especificacions concretes que hauran de preveure, com a mínim, les normatives municipals a aquest efecte seran les següents:

Permetre a aquestes persones aparcar més temps que l'autoritzat en els llocs de temps limitat.

Reservar-los, en els llocs on es comprove que és necessari, places d'aparcament.

Permetre als vehicles ocupats per les persones esmentades estacionar en qualsevol lloc de la via pública, durant el temps imprescindible i sempre que no s'obstaculitze la circulació de vehicles o el pas de vianants.

Proveir les persones que puguen beneficiar-se de la norma prevista en aquest article d'una targeta que continga, almenys, el símbol d'accessibilitat i el nom de la persona titular, i haurà de ser acceptada en qualsevol municipi de la Comunitat Valenciana.

En concordança amb l'anterior, l'article 25 estableix que:

(...) les entitats locals hauran de proveir les persones amb discapacitat d'una targeta d'estacionament, la utilització de la qual permetrà que els vehicles que transporten el titular o la titular d'aquesta puguen utilitzar els aparcaments reservats i gaudir dels drets sobre estacionament i aparcament que establisquen els ajuntaments en favor d'aquestes persones. La Conselleria amb competència en matèria d'assumptes socials regularà la utilització de la targeta identificativa, la vàlida de la qual s'entén referida a tot el territori de la Comunitat Valenciana.

Per l'Ordre d'11 de gener de 2001, de la Conselleria de Benestar Social, es va regular la utilització i el procediment per a l'obtenció de la targeta d'estacionament per a vehicles que transporten persones amb mobilitat reduïda i s'estableixen les condicions per a la seua concessió, a la Comunitat Valenciana.

Finalment, cal tindre en compte el que disposa el Decret 114/2010, de 30 de juliol, del Consell, pel qual es du a terme l'adequació terminològica en l'àmbit de les persones amb discapacitat (DOCV del 04/08/2010) que expressament indica:

Article únic d'adequació terminològica

1. Les referències contingudes en totes les normes reglamentàries de la Generalitat, produïdes en l'àmbit competencial de l'atenció a les persones amb discapacitat, s'adequaran als criteris següents:

a) Totes les referències al terme «minusvàlida» se substitueixen pel de «discapacitat».

b) Totes les referències als termes «minusvàlid» o «minusvàlida» se substitueixen pel de «persona amb discapacitat».

2. Les resolucions, els actes administratius i la resta de documentació de les administracions públiques en l'àmbit de la Comunitat Valenciana hauran d'emprar els termes «discapacitat» o «persona amb discapacitat».

La problemàtica plantejada per aquest expedient de queixa ha de ser analitzada tot partint de les normes expressades abans i, sobretot, dels principis i de la filosofia que en provenen. El simple estudi de la normativa que sobre persones amb discapacitat ha sorgit a l'empara de la Constitució Espanyola i, en especial, de l'article 49, posa de manifest que l'objectiu final de l'actuació dels poders públics ha de perseguir en aquest àmbit, i en la mesura de les seues possibilitats, ha de garantir, la millora de la qualitat de vida d'aquest grup heterogeni de persones mitjançant la consecució de la seua plena integració social i, per això mateix, mitjançant l'assoliment de la seua igualtat efectiva amb la resta del cos social.

En aquest sentit, es pot afirmar, sense por d'errar a l'excés, que totes les obligacions i els deures d'actuació que la legislació imposa als poders públics es troben directament destinats a assolir aquests objectius. Per això mateix, i considerat a l'inrevés, l'actuació dels poders públics en aquest àmbit ha de ser analitzada i jutjada d'acord amb la contribució que aquesta faça a la satisfacció d'aquells.

De la normativa anteriorment esmentada es dedueix que, a fi de satisfer el principi d'autonomia i com a conseqüència del principi de responsabilitat pública, les administracions públiques han de garantir l'existència dels mitjans tècnics adequats per a garantir el dret a la dignitat i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat, i han de promoure d'aquesta manera l'efectivitat del dret a la integració social, i permetre amb això la consegüent consecució de la millora en la qualitat de vida d'aquestes persones.

No hi ha dubte que correspon a la corporació municipal aprovar les ordenances municipals i que aquesta aprovació delimitarà els requisits, les peculiaritats, les característiques, etc. de l'ús de les places d'aparcament en general i de les reservades per a persones amb discapacitat en especial, però també és evident que hi ha una obligació legal de regular aquestes situacions des de 1998 i aquesta corporació no ho ha fet.

Amb fonament en les anteriors consideracions i de conformitat amb el que disposa l'art. 29. 1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem a l'Excm. Ajuntament de la Poble de Tornesa les **RECOMANACIONS** següents:

1. Que approve una ordenança municipal que regule les places d'estacionament per a persones amb discapacitat al seu municipi, i fins i tot per a vehicles que transporten habitualment alguna persona amb mobilitat reduïda si ella no és la conductora del vehicle. D'aquesta manera, estaria garantit el dret de les persones amb discapacitat a ser ateses en condicions d'igualtat i objectivitat.

2. Que, mentre es redacta l'ordenança, atenga la petició expressa d'aquesta queixa, atés que no es tracta d'un cas particular, sinó d'una reclamació genèrica que cal atendre en benefici de qualsevol persona amb discapacitat que residisca al municipi o que el visite per qualsevol motiu. Sens dubte, des de l'Ajuntament es podrà situar amb rapidesa l'emplaçament idoni per a aqueixa plaça d'aparcament, o places, que facilite l'accés a les persones amb discapacitat als establiments o llocs més requerits.
3. Que ajusti les seues comunicacions i escrits al que disposa el Decret 114/2010, de 30 de juliol, del Consell, pel qual es concreta l'adequació terminològica en l'àmbit de les persones amb discapacitat, i d'ara endavant evite l'expressió *discapacitats*.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, li agrairem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta o no les recomanacions que s'hi realitzen o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-les.

Perquè en prenga coneixement, li fem saber igualment que, a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat aquesta resolució, s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana